



## RUNDBREV No 6 – 1a April 2020

Kära vänner,

Det är bara 18 dagar (12/3) sedan vi skrev Rundbrev No 5. Då hade Congo Brazzaville NOLL (officiella) fall av Corona, även om den förste smittade redan kommit in i landet med ett plan från Frankrike. I Världen (utanför Kina) fanns det 288 kända fall och vi uttryckte en undran om hur det skulle bli. I Rundbrev No 5 skrev vi: *”En sak hoppas vi – att vi skall kunna komma hem till Kyrkokonferensen i mitten av maj...dvs om inte Corona sätter stopp för ALLT i hela världen. Därför ber vi om vishet och klokskap till världens ledare och om ”hälsomedvetenhet” för alla. Här upplever vi ingen Corona-panik men många Kongoleser är lätt lurade och det finns massor av fake-news”*

Ni vet alla hur de senaste veckorna har varit och alla känner till att världen faktiskt, i det närmaste står still. Avsikten med det här brevet är emellertid inte att beskriva världsläget, utan att något berätta om vad som händer i Landet, i Kyrkan, ASUdh och med oss.

**Landet:** Republiken Kongo, eller Kongo Brazzaville.

President Denis SASSOU-NGUESSOU (Googla gärna) höll den 28<sup>e</sup> mars ett tal till nationen där han berättade att det, från den 31 mars kl 20:00 råder Sanitärt Undantagstillstånd i 30 dagar, samt Utegångsförbud från kl 20:00 till 05:00. SÅ om 3 timmar börjar det.

1 april. Jag har inget bra aprilskämt att komma med. Första dagen på vårt Utegångsförbud började lämpligt nog med ett rejält regn och strömavbrott. Det gör att många – i varje fall under ordinarie arbetsdagar – håller sig hemma. Jag gick ut och tankade på El-verket. Förhoppningsvis funkar det idag också. Anne sitter här o letar febrilt efter den webbsida på vilken hon skall koppla upp sig till en Webbkonferens med WHO om Corona / Covid-19.

Sedan vi senast skrev har Volontärerna Sture Genemo och Nils Värnsberg, åkt hem. Eller, snarare, tagits hem. Equmenia beslutade den 14<sup>e</sup> på eftermiddagen att

Volontärerna "Omedelbart" skulle hem. Biljetter ordnades till söndagen den 15e på kvällen. Grabbarna packade med blixstens hastighet vilket gjorde att de hann med att, tillsammans med några kompisar, åka ner till "Les Cataractes" för att åka pirog, skoja lite och Sture passade på att bada i Kongofloden. Nils, som medicin-studerande och med kunskap om vilka parasiter som lever i Kongos vattendrag, avstod från tvagning i Floden.

Vi hämtade dem på eftermiddagen och skjutsade till Maya-Maya flygplats. Trist. DE två har muntrat upp vår vardag. Nu är de "hemma". Undrar hur de har det?

Dagen efter beslutade vi oss för att stanna kvar här. Sedan dess har Equmeniakyrkan haft ett "Krismöte" och antytt att möjlighet finns att åka hem till Sverige då möjlighet ges. Alla flygplatser är stängda. Kongo Brazzaville har utgångsförbud, vilket emellertid är "Möjligt att kringgå" med hjälp av diverse dokument och tillstånd. VI har sådana papper, Inte minst Anne som Direktör för en Humanitär Krishjälp-organisation, ASUdh. Jag också, som make till Direktorn för denna organisation.

Fast, Utegångsförbudet gäller **INTE**:

Personer som jobbar i hälso- och sjukvård

Apotekspersonal, Bensinstationspersonal,

Personer som försäljer MAT till människor och djur'

Personer som fraktar mat till och från marknader.

Personer som fraktar dem som arbetar inom hälso- och sjukvård, eller säljer mat, eller bensin. Alla "privata" taxibilar och bussar står **STILL**. Endast Publik transport – de så kallade Malalaise-bussarna, rullar. Mal à l'aise = Mår dåligt. Man mår dåligt för de är ofta mer packade än sardinburkar.

Personer som jobbar inom Polis. Militär och ordningsväsendet och som skall garantera säkerhet för ovanstående samt alla andra.

Så, de facto, är det nog en hel del folk som är ute och rör på sig. Faktum är att man får lov att "Motionera" på morgnarna. Men ingen får motionera längre bort än en kilometer från sitt hem och **INTE** i grupp. Det gäller alltså att hitta en



motionsrunda med en km radie... Hur är det nu? Omkretsen är  $2 \times \pi \times R$ . Jag skulle alltså kunna springa 6,28 km runt huset.... Om jag skulle börja??!! ☺

Så, nu är hustrun uppkopplad.... Efter att ha ringt till Helpdesk. Det är fantastiskt att det funkar också i detta, ett av världens rikaste, "utvecklingsland". Fast ljudet är

inte strålande. Någon har satt på ”EKO” på mixerbordet... Just nu jobbar de med det.

Ett stort problem är Arbetslösheten. De allra flesta människor i stan har inte lönearbete utan lever från dag till dag med de pengar de eventuellt kan skrapa ihop. Många köper något ”en gros” (i andra eller tredje led) och säljer i detalj från bostaden. Många säljer kakor eller bullar, några potatisar eller tomater de odlat själva, eller kulspetspennor och godis om de bor i närheten av en skola. Utegångsförbudet innebär för dem att färre människor/potentiella handlande rör sig i närområdet. De kommer att få det svårare att leva.

Nere i stans bostadskvarter (Bacongo, Makele-kele, Poto-Poto, Ouenze, Talangai, mfl) finns det massor av småföretag: smeder, svetsare, möbelsnickare, minisågverk, sömmerskor, skraddare, *Malewas*, dvs mini-restauranger som serverar en dagens rätt. De drabbas också av den minskade rörligheten.

Staten har skapat en fond för dessa som ”Har det svårt”... Men Hur och efter vilka kriterier skall de dela ut pengar till dessa?

Just nu ringde en vän som bor mitt i Makele-kele. Han sa: *Carl, jag har sovit till klockan halv nio! Det har aldrig hänt!! Inga barer har varit öppna i natt, inga oljud, inga ungar som spelar fotboll på gatan (som är en bred sand-gata). Sedan vi flyttade hit har jag aldrig sovit så gott. Det här utgångsförbudet är en välsignelse!* Hans 8-åriga dotter har gått för att köpa bröd och mjölk och om en stund skall han, som är halvt förlamad efter en hjärnblödning, gå till apoteket och köpa massageolja. *Doktorn har sagt att jag måste röra på mig. Det är en lagom promenad.* Alltså, det finns olika sätt att möta Corona-hotet.

Ett helt annat sätt var det kaos som uppstod vid buss-terminalen i norra Brazzaville igår. 1000-tals människor trängdes för att komma med någon av de bilar (pick-up) eller bussar som skulle norrut, ut ur Brazzaville. Ett rykte spreds som en löpeld: Någon hade hört ”couvre-feu” (eng, curfew) som ”coups de feu” (skottlossning) och tolkat det som att polis och militär skulle använda vapen mot dem som rörde sig i kvarteren mellan 20 och 05. Eller överhuvudtaget var utanför sina tomter. Ryktet spreds med blixstens hastighet i norra Brazzaville och folk rusade till Bussterminalen för att komma iväg till sina hembyar. *Jag dör hellre hemma i byn än i Brazzaville*, var det många som sa när TVs journalister intervjuade folk. Rädslan för krig är stor bland dessa stackars människor som upplevt krigstillstånd inte minst i Pool-området, så sent som 2016.

## **Om Kyrkan**

Alla gudstjänstlokaler är stängda. Moskées och kyrkor får inte ha samlingar. Pastorer och imamer får te emot besökare men måste iaktta säkerhetsavstånd – minst EN meter. Det skall finnas möjligheter att tvätta händerna med tvål och vatten, eller med handsprit. Massor av sammanträden görs via gruppsamtal på

telefon via Messenger eller Whats'app. DE stora församlingarna, som t.ex. Plateau, har i förväg spelat in gudstjänster för hela april. Således var jag nere i stan i lördags och spelade in engelsk och fransk predikan för söndagen den 29e april (då blir det ingen solosång – och det är en kort predikan). Igår spelade Mamy och kyrkoledningen in Påskdagens gudstjänst i ”Gamla Plateaukyrkan”. Nattvardsfirande – folk får fira hemma med bröd och läsk/juice. Den gudstjänsten spelades in på franska, engelska, lingala och kituba. Snyggt jobbat!

Flera församlingar har ansträngt sig för att få till kollektgivande via Airtel Money och MTN Mobile Money. (de två stora telebolagen). Vad gäller sjuka och gamla så har kyrkan sedan länge ett väl uppbyggt system med hembesök av ”diacres” (församlingstjänare). Eftersom församlingarna är så stora här så har pastorer blivit ”Kontors- och förbönspastorer. Det är inte alls vanligt att pastorer i stan gör hembesök utan hembesöken sköts av Diacres, som sedan rapporterar till pastorer, som då kan göra ”Punkt-besök”. I Kinshasa är det helt annorlunda, där traskar pastorer runt i sina församlingar.

## **Om ASUdh**

**Vägen** beskrev vi i det förra brevet. Just nu står det arbetet stilla. Maskinerna har körts tillbaka till Brazzaville och jobbarna finns förhoppningsvis hemma hos sig. Ett brev till ”le sous-prefet” i Kinkala är skrivet och ska avlämnas till hans kollega i Goma Tse Tse. Jag tar med mig papper på att jag får ”röra mig” när jag strax ska åka och lämna det.

ASUdh kontoret är emellertid aktivt. La Directrice har försett medarbetarna med modem så att de kan jobba hemifrån. Förutom vägprojektet pågår arbete med 2 nya projekt för PAM/WFP, grönsaksodlingar och fiskodlingar på två platser norr om Brazzaville i Pool-regionen.

Efter meddelande från Christer Daelander om att det finns lite pengar för katastrof-arbetet med anledning av COVID-19 har vi satt igång projektplanering tillsammans med kyrkans Hälsovårds-avdelning för att eventuellt kunna hjälpa till här. Jag, Anne, ska också skriva till Socialministern och Hälso- och sjukvårdsministern och säga att vi finns här och eventuellt har möjlighet att hjälpa till i liten skala i den nuvarande situationen. Kyrkoledaren Edouard Moukala är informerad och har tankar på hur man skulle kunna hjälpa till socialt för dem som hamnar i karantän och hjälpa de kaplaner som jobbar på sjukhus och fängelser i den aktuella situationen. Vi har fått ett papper från kyrkoledningen som ska hjälpa oss att kunna göra nödvändiga transporter för att fortsätta krisarbete.

Idag har jag under förmiddagen varit inbjuden till en videokonferens med WHO's afrikakontor och Kongos hälso- och sjukvårdsminister om den aktuella situationen. Officiellt har Kongo nu 22 fall och ett eller två dödsfall (dåligt ljud) man tror att två av fallen nu är lokala, inte bara importerade fall. Det är 4 regioner

som anses vara krisregioner, Brazzaville och Pointe Noire men också den region som ligger mot gränsen till Cameroun och la Sangha i norr. Det finns 50 respiratorer i Kongo, men bara 35 som fungerar. Man har beställt 50 till. Det svåra är naturligtvis resurserna eftersom Kongo har ett strikt program med Internationella Valutafonden för att begränsa de statliga utgifterna. Så nu pågår även förhandlingar med FMI/IMF och Världsbanken, Afrikanska utvecklingsbanken BAD, för att be om resurser. Ministern verkar göra ett fantastiskt jobb i den rådande situationen. Det viktigaste nu är också att förmedla korrekt information. Här lyssnar man tyvärr väldigt mycket på rykten, som Calle beskrev ovan.

På TV ges under förmiddagarna lektioner för elever och studenter. Vi vet inte hur beslutet att alla ska vara hemma har fungerat idag. Vi har ju inte varit ute..... Vi på ASUdh har beslutat att stanna hemma och arbeta denna vecka. Om vi får kommer vi att vara på vårt kontor på måndag och arbeta med det som är viktigast i den här krisen. Naturligtvis mycket handtvätt, alkogel och säkerhetsavstånd.

Människor är rädda och tror att om man blir smittad är det = döden. Så det behövs information, information och information.

Igår stod människor i kö utanför Air France's lokaler för det tydligen skulle gå ett flyg på kvällen och eventuellt går det ett på lördag också. Men vi har tillsammans med Equmeniakyrkans ledning tagit beslutet att stanna tills vidare. Åtgärderna här i Kongo gäller i första hand till den 20 april. Sen får vi se. Det känns som att vi behövs här. Ni får gärna be för oss att vi gör det som är rätt i det här läget. Naturligtvis är det oerhört viktigt att be för Kongos och Afrikas folk att pandemin inte drabbar för hårt. Det finns bara 15 platser på universitetssjukhuset här i Brazzaville..... Det finns några andra sjukhus i Pointe Noire, Oyo, Mfilou (stadsdel i Brazzaville) och något ytterligare, men resurserna är minimala.

## Om oss

Hur som helst. Här är vi. Igår hade vi byggmöte vid vårt eget husbygge. Där vi bygger vår pensionärsbostad. Utegångsförbudet gäller också oss och jobbarna. Amede vår byggledare sa: *Alltså, några dagar klarar jag sedan får jag spader. Då blir jag en hälsorisk för min familj. Är det inte bättre att jag då går och spikar takpanel eller bygger dörrar. Jag kan ha fem meters säkerhetsavstånd till alla andra. Materialet finns och jag kommer inte att utgöra någon hälsorisk.*

Arkitekten, Mbou Ikounga sa: *ALLA vet vad de ska göra. D.v.s. det som Regeringens talesman sa: **Stanna Hemma!** – Fast...om Du verkligen blir en hälsorisk... då är det bättre att du går o jobbar. Nån dag nu och då. Det gäller er alla. Men var försiktiga, Polisen och militärerna – som ska skydda oss- kommer att hitta på alla möjliga anledningar att plocka in de mut-pengar de annars får in från bilisterna.*

Sådan är verkligheten. När man kör bil i stan så gäller det att ha ALLA bilpapper i ordning. Vi har dem i ordning. Poliserna stoppar oss ibland. Då ska de se Registreringsbevis, försäkringsbevis, vägskattekvitto och bevis om besiktning. Vad gäller bilbesiktningen så kostar den 25.000 (415 kr). Om man betalar 5000 till så får man en ”Godkänd” stämpel och kan köra hem igen. Så gör ALLA. Jag vet inte om det finns någon som INTE gör så. Det är det som gör att man kan se bilar här i Brazzaville som är i sådant skick att man inte ens hittar deras motsvarighet på en svensk Bilskrot. Möjligen kan man hitta en sådan bil i skogen i det inre av Småland, kanske.

### *Vår situation*

Vi sitter hemma pga. utgångsförbud. Vi har mat i frysen och vi har mat också till dem som kommer att komma och be om mat. Vi har 50 kilo ris i säck. Vi har köpt 25 liter matolja, en säck lök, två kartonger spagetti, två kartonger sardinburkar, två kartonger torkad, saltad fisk, 11 kilo nymalt jordnötssmör (som inte har någon likhet med det jordnötssmör som man köper i svenska butiker), en säck salt och en låda Corned Beef samt en kartong tomatkoncentrat-burkar. Till dem som har pengar kan vi sälja till ordinarie marknadspris och till dem som inget har kan vi dela ut i lagom portioner. Dessutom, om vi måste, kan vi alltså åka ner till stan och handla.

Och vi har att göra. Jag kan planera om kommande kurser. Hitta intressant information, artiklar och annat, på nätet. Jag kan bistå min överarbetade hustru med lite olika saker – som att göra kaffe nu när hon sitter uppkopplad mot WHO:s konferens. Samt vidareutbilda mig med en eller annan bok. Fritidssysselsättningar finns det gott om. Jag har just sett en bild av ett tjustigt skrivbord tillverkat av 20mm galvaniserade rör med en skiva av snyggt afrikanskt trä. Material och verktyg finns i snickeboa.

Nu är det natt. Rundbrevet är som en hel novell om livet i Kongo Brazzaville just nu.

Strax innan kvällningen kom en man ”X” upp på vår veranda, vi känner honom. Tidigare under dagen hade Carl diskuterat med honom om hur han skulle få tillbaka sin fru, som han jagade iväg för ett par veckor sedan. Han sade sig ”Inte längre klara av de fem barn de har tillsammans (mellan 12 och 4 år). Vid första mötet hade han haft med sig teleniumret till den väninna hos vilken hustrun bor samt till den Gendarm till vilken hustrun hade anmält misshandel. Han ville då att jag skulle ringa båda. Det gjorde jag. Väninnan skrek i luren och sa att ”X” är ett svin och inte värdig sin fru. Gendarmen sa att det var tredje gången som han tagit emot anmälan av hustrun, han bad mig sätta på högtalaren så att Herr X kunde höra vad han sa, vilket jag gjorde. Och Gendarmen sa precis vad han tyckte om herr X, som nickade och såg förtvivlad ut. När X kom, för några timmar sedan, sa han att han talat med hustruns morbror, som talat om för X hur illa han burit

sig åt och att det minsann ”kostade” att få tillbaka henne. (Morbrodern hade talat med sin ”niece”). Närmare bestämt skulle det kosta två Pagne – dvs två tyg à 6 yard, som räcker till vardera en klänning – ett par skor och 10.000 (160 kr) i cash. Men... var skulle han få tag i de pengarna...?

Anne sa till honom att komma tillbaka imorgon förmiddag. Pagnen kanske vi har (Anne är en fena på att köpa tyg. Vi har ett helt litet lager ☺) . Resten får vi se...

ÄR det nån som vill vara med och stötta en bedrövad Herr X? Så att han ”får tillbaka” sin fru.

I allt detta ÄR Gud. I varje människas vardag finns Gud med. I Bibeln står det *”Säljs inte två sparvar för en kopparslant? Men ingen av dem faller till marken utan att er fader vet om det. Och på er är till och med hårstråna räknade. Var alltså inte rädda. Ni är mer värda än aldrig så många sparvar.”* (Matteus 10:29-31), Var alltså inte rädda... Var inte rädda ens när Corona-hotet finns i er närhet. Iaktta, så långt det är möjligt, de sociala regler som gäller idag och skydda er själva och dem som finns i er närhet. Vi försöker göra det för vi vill vara med länge till och vi ser fram emot att få träffa er igen. Post-Corona-fika.

Som slutkläm på rundbrevet, LÄS gärna Psaltarpsalm 23, Herren är min herde...

Immanuel – Gud med oss, och med er!

Anne och Carl Sundberg